

32000R2493

15.11.2000

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 288/1

UREDBA (ES) št. 2493/2000 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
z dne 7. novembra 2000
o ukrepih za pospeševanje polnega vključevanja okoljskih vidikov v razvojni proces držav v razvoju

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti členov 175 in 179 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

skladno s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽³⁾ in glede na skupno besedilo, ki ga je odobril spravni odbor dne 27. julija 2000,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Izčrpavanje naravnih virov in slabšanje stanja okolja neposredno vplivata na gospodarski razvoj in zlasti na preživljanje lokalnih skupnosti skupaj z domorodnimi ljudstvi ter tako izničujeta učinke zmanjševanja revščine s trajnostnim razvojem.

(2) Sedanji vzorci proizvodnje in porabe imajo neizpodbitne čezmejne in svetovne učinke, zlasti na atmosfero, hidrosfero, stanje tal in biotsko raznovrstnost.

(3) Skupnost in njene države članice so podpisnice Deklaracije iz Ria in programa ukrepov Agenda 21 ter so

zavezane resoluciji „Program za nadaljnje izvajanje Agende 21“, sprejeti na izrednem zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov (Ungass).

(4) Skupnost in njene države članice so pogodbenice večstranskih okoljskih sporazumov, predvsem Konvencije o biološki raznovrstnosti, Okvirne konvencije o spremembi podnebja in Konvencije o boju proti dezertifikaciji. S tem so obvezane, da upoštevajo skupno, vendar porazdeljeno odgovornost razvitih pogodbenic in pogodbenic v razvoju v zvezi s temi področji.

(5) Notranji in zunanji vidiki okoljske politike Evropske skupnosti morajo biti skladni, da se omogoči učinkovit odgovor na izzive, določene na Konferenci Združenih narodov o okolju in razvoju (UNCED) in v njenih nadaljnjih procesih.

(6) Skupnost in njene države članice so zavezane „Strategiji za oblikovanje 21. stoletja“ Odbora za razvojno pomoč Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD/DAC), ki poziva k podpori za izvajanje nacionalnih strategij za trajnostni razvoj v vseh državah do leta 2005, da se zagotovi učinkovit obrat sedanjih trendov izgubljanja okoljskih virov na svetovni in na nacionalni ravni do leta 2015.

(7) Evropski parlament in Svet sta sprejela Sklep št. 2179/98/ES z dne 24. septembra 1998 o pregledu Programa Evropske Skupnosti za politiko in ukrepanje v zvezi z okoljem in trajnostnim razvojem „Na poti k trajnosti“ ⁽⁴⁾, ki zahteva, da se okrepi vloga Skupnosti pri mednarodnem sodelovanju na področju okolja in trajnostnega razvoja. Osnovna strategija programa je doseči popolno vključitev okoljske politike v druge politike, vključno z razvojno.

⁽¹⁾ UL C 47, 20.2.1999, str. 10 in UL C 274 E, 26.9.2000, str. 1.

⁽²⁾ UL C 258, 10.9.1999, str. 16.

⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 5. maja 1999 (UL C 279, 1.10.1999, str. 173), Skupno stališče Sveta z dne 16. decembra 1999 (UL C 64, 6.3.2000, str. 47) in Sklep Evropskega parlamenta z dne 15. marca 2000 (še ni bil objavljen v Uradnem listu). Sklep Evropskega parlamenta z dne 20. septembra 2000 in Sklep Sveta z dne 7. septembra 2000.

⁽⁴⁾ UL L 275, 10.10.1998, str. 1.

- (8) Evropski svet junija 1998 v Cardiffu je pozdravil sporočilo Komisije „Partnerstvo za povezovanje“, ki določa strategijo za vključevanje okoljskih vidikov v politike Evropske unije, in potrdil načelo, da naj bi glavne politične predloge spremljala ocena njihovega vpliva na okolje.
- (9) Svet in države članice so 15. julija 1996 sprejeli Resolucijo o okoljski presoji pri razvojnem sodelovanju.
- (10) Svet v svoji Resoluciji z dne 30. novembra 1998 priznava ključno vlogo domorodnih ljudstev pri ohranjanju in trajnostni rabi naravnih virov.
- (11) Trajnostni razvoj je odvisen od vključevanja okoljskih vidikov v razvojni proces.
- (12) Ker so sredstva omejena, sta izdelava primernih politik, strategij in instrumentov ter izvajanje poskusnih projektov nujna elementa za tako vključevanje pri gospodarskem in razvojnem sodelovanju.
- (13) Finančni instrumenti, ki so Skupnosti na voljo za podporo trajnostnemu razvoju v državah v razvoju, naj bi se dopolnili.
- (14) Usklajevanje dejavnosti, financiranih v okviru instrumentov Skupnosti, naj bi se izboljšalo.
- (15) Uredba Sveta (ES) št. 722/97 z dne 22. aprila 1997 o okoljskih ukrepih v državah v razvoju v smislu trajnostnega razvoja ⁽¹⁾ je določila okvir za pomoč Skupnosti, ki bi državam v razvoju omogočila, da vključijo okoljske vidike v svoj razvojni proces. Uredba (ES) št. 722/97 se je uporabljala do 31. decembra 1999. Izkušnje, pridobljene med izvajanjem Uredbe (ES) št. 722/97, naj bi se odrazile v tej uredbi.
- (16) Storilo naj bi se vse potrebno za financiranje dejavnosti iz te uredbe.
- (17) Ta uredba za ves čas trajanja programa, ki ga vzpostavlja, določa finančni okvir, ki je v smislu točke 33 Medinstitucionalnega sporazuma med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo z dne 6. maja 1999 o javnofinančni disciplini in izboljšavi proračunskega postopka ⁽²⁾ glavno napotilo organu za izvajanje proračuna pri letnem proračunskem postopku.
- (18) Določila naj bi se podrobna pravila za izvajanje, zlasti način ukrepanja, partnerji pri sodelovanju in postopek odločanja.

- (19) Ukrepi, potrebni za izvajanje te uredbe, naj bi se sprejeli skladno s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽³⁾ –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

1. Skupnost podpira države v razvoju pri njihovem prizadevanju, da bi v svoj razvojni proces vključile okoljske vidike.

V ta namen Skupnost zagotovi finančno pomoč ter ustrezno strokovno znanje in izkušnje za izdelavo in pospešitev izvajanja politik, strategij, instrumentov in tehnologij, namenjenih uresničitvi trajnostnega razvoja.

2. Skupnost daje podporo neposredno interesnim skupinam v državah v razvoju ter posredno s krepitvijo okoljskega vidika gospodarskega in razvojnega sodelovanja Skupnosti, da zagotovi popolno upoštevanje okoljskih vidikov v programih Skupnosti.

3. Pomoč in strokovno znanje, zagotovljena po tej uredbi, dopolnjeta in krepita pomoč in znanje, ki se zagotavljata z drugimi instrumenti razvojnega sodelovanja.

Člen 2

V tej uredbi:

„trajnostni razvoj“ pomeni izboljšanje življenjskega standarda in blaginje prebivalstva v mejah nosilnosti ekosistemov z ohranjanjem naravnih dobrin in njihove biotske raznovrstnosti v dobro sedanjih in prihodnjih generacij.

Člen 3

1. Dejavnosti, ki se izvajajo na podlagi te uredbe, obravnavajo predvsem:

- globalne okoljske probleme, zlasti tiste iz večstranskih okoljskih sporazumov, kakor so sprememba podnebja, dezertifikacija in biotska raznovrstnost,
- čezmejne okoljske probleme, zlasti onesnaževanje zraka, tal in vode,
- vplive na okolje, povezane z vključevanjem držav v razvoju v svetovno gospodarstvo,

⁽¹⁾ UL L 108, 25.4.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL C 172, 18.6.1999, str. 1.

⁽³⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

- vključevanje okoljskih vidikov v projekte razvojnega sodelovanja, da se omogoči razločevanje, prepoznavanje in presojanje trajnostnih vidikov teh projektov,
 - vplive makroekonomske in sektorskih politik na okolje v državah v razvoju,
 - trajnostne vzorce proizvodnje in porabe,
 - trajnostno upravljanje in rabo naravnih in okoljskih virov v vseh proizvodnih sektorjih, kakor so kmetijstvo, ribištvo in industrija,
 - okoljske probleme, ki jih povzroča netrajnostna raba virov zaradi revščine,
 - trajnostno proizvodnjo in rabo energije, zlasti spodbujanje rabe obnovljivih virov energije, večje energetske učinkovitosti, varčevanja z energijo in zamenjave posebno škodljivih virov energije z manj škodljivimi,
 - trajnostno proizvodnjo in uporabo kemičnih izdelkov, zlasti nevarnih in strupenih snovi,
 - ohranjanje biotske raznovrstnosti – zlasti z varovanjem ekosistemov in habitatov ter ohranjanjem vrstne raznolikosti – trajnostno rabo njenih sestavin, vključevanje oseb s tradicionalnim znanjem rabe biotske raznovrstnosti ter pravično in nepristransko delitev koristi, pridobljenih z rabo genskih virov,
 - upravljanje sladkovodnih virov,
 - upravljanje obalnih območij, estuarijev in mokrišč,
 - dezertifikacija,
 - probleme urbanega okolja, ki se med drugim nanašajo na promet, odpadke, odpadno vodo, onesnaževanje zraka in hrup ter kakovost pitne vode,
 - okoljske probleme, povezane z industrijskimi dejavnostmi.
2. Dejavnosti, upravičene do financiranja, vključujejo med drugim:
- podporo izdelavi nacionalnih, regionalnih in lokalnih politik, načrtov in strategij, programov ter projektov za trajnostni razvoj,
 - programe za krepitev institucionalne in operativne usposobljenosti udeležencev v razvojnem procesu, to je vlade, nevladnih organizacij, zasebnega sektorja, civilne družbe in domorodnih ljudstev, na državni, regionalni in lokalni ravni,
 - pilotne projekte na terenu, skupaj s takimi, ki vključujejo okolju neškodljive tehnologije, prilagojene lokalnim omejitvam in zahtevam,
 - spodbujanje trgovine z izdelki, izdelanimi na trajnostni način,
 - ustvarjanje instrumentov za trajnostni razvoj, med drugim trgovinskih instrumentov, kakor so programi označevanja in certificiranja ter pobude za „zeleno trgovino“,
 - oblikovanje smernic, postopkovnih priročnikov in instrumentov za spodbujanje trajnostnega razvoja in vključevanja okoljskih vidikov, zlasti v obliki javnih podatkovnih zbirk in (javnih) bank podatkov na internetu,
 - akcije obveščanja o nevarnih snoveh, zlasti strupenih odpadkih in pesticidih,
 - podpiranje razvoja in uporabe instrumentov okoljske presoje pri pripravi in izvajanju politik, strategij, programov in projektov,
 - ozaveščanje lokalnega prebivalstva in ključnih udeležencev v razvojnem procesu in razvojnem sodelovanju ob upoštevanju posledic trajnostnega razvoja, zlasti z akcijami obveščanja in usposabljanjem,
 - pripravljanje inventarjev, računovodstvo in statistično obdelavo, da se izboljša kakovost okoljskih podatkov in okoljskih kazalcev.
3. Pri izbiri, pripravi, izvedbi in vrednotenju dejavnosti se posebna pozornost posveti:
- prispevku k skupnemu cilju odpraviti revščino,
 - lokalnim pobudam, ki vključujejo inovativne ukrepe za trajnostni razvoj,
 - aktivnemu vključevanju, podpori in lastništvu lokalnega prebivalstva skupaj z domorodnimi skupnostmi,
 - spolno opredeljenim vlogam, znanju, perspektivam in prispevkom žensk/deklic in moških/dečkov pri trajnostnem upravljanju in rabi naravnih virov,
 - možnosti za vključitev v širši okvir politik in programov razvojnega sodelovanja Skupnosti,
 - internalizaciji stroškov varstva okolja, tudi z instrumenti gospodarske politike,
 - prispevku h krepitvi regionalnega sodelovanja na področju trajnostnega razvoja.
- Učenje na podlagi izkušenj in razširjanje rezultatov izvedenih dejavnosti bosta temeljna elementa izvajanja te uredbe, skupaj s podporo izvajanju mednarodnih okoljskih sporazumov.

Člen 4

Partnerji pri sodelovanju, ki lahko prejmejo pomoč po tej uredbi, vključujejo mednarodne organizacije, države, regije in regionalne organizacije, decentralizirane oddelke, javne agencije, zasebnike in zasebno industrijo, združne organizacije, lokalne skupnosti, nevladne organizacije in združenja, ki zastopajo lokalne prebivalce, zlasti domorodna ljudstva.

Člen 5

1. Skupnost lahko financira študije, tehnično pomoč, izobraževanje, usposabljanje ali druge storitve, manjše nabave blaga in manjša dela, manjše subvencije ter ocenjevanja, revizije in misije za vrednotenje in nadzor. V mejah, ki jih letno določi organ za izvajanje proračuna, lahko v dobro Komisije in upravičenca krije stroške tehnične in administrativne pomoči v zvezi z dejavnostmi, ki ne sodijo med stalne naloge javne uprave in so povezane z opredelitvijo, pripravo, vodenjem, spremljanjem, revidiranjem in nadzorovanjem programov ali projektov.

Skupnost lahko krije investicijske izdatke, povezane s posamezno dejavnostjo, razen nakupa nepremičnine, in tekoče izdatke (skupaj z izdatki za administracijo, vzdrževanje in delovanje).

Tekoči izdatki, razen programov usposabljanja, izobraževanja in raziskovanja, se običajno lahko krijejo le v začetni fazi delovanja, nato se sredstva zanje postopno zmanjšujejo.

2. Za vsako dejavnost sodelovanja so partnerji pri sodelovanju, opredeljeni v členu 4, zaproseni za prispevek. Za njihov prispevek se zaprosi skladno z njihovimi zmožnostmi in vrsto zadevne dejavnosti.

3. Lahko se poiščejo možnosti sofinanciranja z drugimi darovalci, zlasti z državami članicami in zadevnimi mednarodnimi organizacijami. Pri tem si je treba prizadevati za uskladitev z ukrepi drugih darovalcev.

4. Storiti je treba vse potrebno, da se poudari značaj Skupnosti pri pomoči, zagotovljeni po tej uredbi.

5. Da se dosežejo cilji doslednosti in združljivosti, določeni v Pogodbi, in da se zagotovi optimalna učinkovitost vseh teh dejavnosti, Komisija skupaj z državami članicami izvede vse potrebne usklajevalne ukrepe, zlasti:

- (a) sistematično izmenjavo in analizo informacij o dejavnostih, ki jih financirajo ali jih nameravajo financirati Skupnost in države članice;
- (b) usklajevanje teh dejavnosti na kraju samem z rednimi srečanji in izmenjavo informacij med predstavniki Komisije in držav članic v državah upravičenkah.

6. Da se doseže največji možni vpliv dejavnosti na svetovni, državni in lokalni ravni, Komisija skupaj z državami članicami prevzame kakršno koli pobudo, potrebno za zagotovitev ustreznega usklajevanja in tesnega sodelovanja s partnerji pri sodelovanju, lokalnimi partnerji (nevladne organizacije, skupnosti na osnovni ravni in združenja), darovalci in drugimi vpletenimi mednarodnimi organizacijami, zlasti tistimi, ki so del sistema Združenih narodov.

Člen 6

Finančna pomoč po tej uredbi je v obliki subvencij.

Člen 7

Finančni okvir za izvajanje te uredbe v obdobju od 2000 do 2006 je 93 milijonov EUR.

Letna proračunska sredstva odobri organ za izvajanje proračuna v okviru finančnih predvidevanj.

Člen 8

1. Komisija je pristojna za ocenjevanje, odločanje o financiranju in vodenje dejavnosti, vključenih v to uredbo, skladno z veljavnimi proračunskimi in drugimi postopki, predvsem tistimi, ki jih določa finančna uredba za splošni proračun Evropskih skupnosti.

2. Vsako drugo leto Komisija skladno s postopkom iz člena 9(2) sprejme strateške smernice in prednostne naloge za izvajanje dejavnosti, predvidenih v naslednjih letih. O tem obvesti Evropski parlament.

3. Sklepe o subvencijah v višini 2,5 milijona EUR ali več za posamezne dejavnosti, financirane po tej uredbi, sprejme Komisija skladno s postopkom iz člena 9(2).

4. Komisija v kratki in jedrnaty obliki obvesti odbor iz člena 9(1) o vseh sklepih o financiranju, ki jih namerava sprejeti v zvezi s subvencijami, manjšimi od 2,5 milijona EUR za dejavnosti iz te uredbe. Informacije so na voljo najpozneje en teden pred sprejetjem sklepa.

5. Komisija je pooblaščenca, da odobri kakršne koli dodatne obveznosti, potrebne za kritje kakršnih koli pričakovanih ali dejanskih prekoračitev stroškov ali dodatnih zahtev v zvezi z dejavnostmi pod pogojem, da prekoračitev ali dodatna zahteva ne presega 20 % začetne obveznosti, ki je določena v sklepu o financiranju.

6. Vsi sporazumi ali pogodbe o financiranju, sklenjeni po tej uredbi, predvidevajo preglede na kraju samem, ki jih opravi Komisija in Računsko sodišče skladno z običajnimi postopki, ki jih Komisija določi po veljavnih določbah, predvsem določbah finančne uredbe za splošni proračun Evropskih skupnosti.

7. Če za dejavnosti veljajo sporazumi o financiranju med Skupnostjo in državo prejemnico, taki sporazumi določajo, da davkov, carinskih dajatev ali kakršnih koli drugih dajatev ne bo plačala Skupnost.

8. Pri javnih razpisih in dodeljevanju posla lahko pod enakimi pogoji sodelujejo vse pravne in fizične osebe držav članic in države prejemnice. Sodelovanje se lahko razširi na druge države v razvoju in v izjemnih, povsem utemeljenih primerih na druge tretje države.

9. Dobavljeno blago izvira iz držav članic, države prejemnice ali drugih držav v razvoju. V izjemnih primerih, če to upravičujejo okoliščine, lahko dobavljeno blago izvira iz drugih držav.

10. Posebna pozornost se posveti:

- stroškovni učinkovitosti in trajnostnemu vplivu dejavnosti,
- jasni opredelitvi in nadzorovanju ciljev in kazalcev učinkovitosti za vse dejavnosti.

Člen 9

1. Komisiji pomaga ustrezen geografsko opredeljen odbor, pristojen za razvoj, v nadaljevanju besedila „odbor“.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 4 in 7 Sklepa 1999/468/ES ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

Obdobje iz člena 4(3) Sklepa 1999/468/ES je en mesec.

3. Odbor sprejme svoj poslovnik.

Člen 10

1. Do 1. septembra po vsakem proračunskem letu Komisija predloži Evropskemu parlamentu in Svetu letno poročilo s povzetkom

vseh dejavnosti, financiranih v tem letu, in ovrednotenjem izvajanja te uredbe v tem obdobju.

V povzetku so zlasti informacije o številu in vrsti financiranih dejavnosti, partnerjih pri sodelovanju in zadevnih državah. V poročilu je navedeno tudi število opravljenih zunanjih vrednotenij za posamezne dejavnosti.

2. Komisija redno vrednoti dejavnosti, ki jih financira Skupnost, da ugotovi, ali so bili cilji teh dejavnosti doseženi in pripravi smernice za izboljšanje učinkovitosti prihodnjih dejavnosti. Komisija predloži povzetek svojih vrednotenij odboru iz člena 9(1). Poročila vrednotenij so na voljo vsem državam članicam, Evropskemu parlamentu in drugim zainteresiranim stranem.

3. Komisija najpozneje en mesec po svoji odločitvi obvesti države članice o dejavnostih, ki so bile odobrene, ter navede stroške in vrsto teh dejavnosti, zadevno državo ter partnerje pri sodelovanju.

4. Službe Komisije skupaj z delegacijami Komisije v zadevnih državah objavijo navodilo o financiranju s smernicami in merili za izbiranje dejavnosti ter ga pošljejo zainteresiranim stranem.

Člen 11

1. Ta uredba začne veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Uporablja se do 31. decembra 2006.

2. Štiri leta po začetku veljavnosti te uredbe Komisija predloži Evropskemu parlamentu in Svetu skupno ovrednotenje dejavnosti, ki jih je Skupnost financirala po tej uredbi, v okviru splošnega razvojnega sodelovanja Skupnosti, skupaj s predlogi za prihodnost te uredbe, vključno z njenimi možnimi spremembami ali prenehanjem veljavnosti.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 7. novembra 2000

Za Evropski parlament

Predsednica

N. FONTAINE

Za Svet

Predsednik

L. FABIUS